

Wzrost 1710.2.2012

1355

7

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Szczecinie

URZĄD MIASTA ŚWINOUJŚCIE
Wydział Organizacyjny
Stanowisko Obsługi Interesantów
30.01.2012
R-584989
L. dz.

LSZ-4101-30-03/2012
P/11/134

Szczecin, dnia 17 stycznia 2012 r.

Pan

Janusz Żmurkiewicz

Prezydent Miasta Świnoujście

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Szczecinie przeprowadziła w Urzędzie Miasta Świnoujście (zwanym dalej „Urzędem”), kontrolę w zakresie utrzymania czystości i porządku w miejscach publicznych w latach 2009 – 2011 (I półrocze).

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 30.11.2011 r., Najwyższa Izba Kontroli, stosownie do art. 60 ust. 1 ustawy o NIK, przekazuje Panu Prezydentowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości, działalność Urzędu w kontrolowanym zakresie.

Powyższą ocenę ogólną uzasadniają następujące oceny częściowe i uwagi:

1. NIK pozytywnie, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości ocenia tworzenie przez Gminę warunków do utrzymania porządku i czystości.

1.1. Rada Miasta uchwaliła w dniu 27.04.2006 r. Regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie Miasta Świnoujścia (zwany dalej „Regulaminem utrzymania czystości”). zawierał on jednak zapisy przekraczające, zasady utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy określone w w art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach² (dalej: „ustawa o utrzymaniu czystości”). Pomimo braku delegacji ustawowej Regulamin zawierał:

- definicje m.in.: odpadów - wielkogabarytowych, ulegających biodegradacji, zielonych, opakowaniowych, budowlanych i niebezpiecznych, zwierząt - domowych, gospodarskich i bezdomnych,

¹ Dz. U. z 2007 r., Nr 231, poz. 1701 ze zm.

² Dz. U. z 2005 r. Nr 236, poz. 2008 ze zm.

- nakazy m.in.: pielęgnacji i utrzymania estetycznego wyglądu terenów zieleni, usuwania ze ścian i ogrodzeń ogłoszeń, plakatów, napisów, rysunków, oznaczania nieruchomości tablicami informacyjnymi, utrzymywania nieruchomości w stanie wolnym od zachwaszczenia, utrzymywania lasów zgodnie z planami urządzenia, umieszczania plakatów reklam, ogłoszeń, nekrologów na urządzeniach do tego przeznaczonych oraz umieszczania regulaminów na targowiskach, w parkach i plażach strzeżonych, niezwłocznego zgłoszenia w Urzędzie faktu posiadania psa,
- zakazy m.in.: niszczenia lub uszkodzenia obiektów małej architektury, urządzeń wyposażenia placów zabaw, urządzeń do zbierania odpadów, urządzeń stanowiących elementy infrastruktury komunalnej, malowania graffiti poza wyznaczonymi do tego celu ścianami, dokonywania zmian naturalnego ukształtowania terenu,
- określenie kto i na czyj koszt przeprowadza poszczególne deratyzacje.

1.2. Miasto dysponowało Planem gospodarki odpadami dla Celowego Związku Gmin R-XXI z siedzibą w Nowogardzie na lata 2009-2012 z perspektywą na lata 2013-2018. W dniu 4.04.2008 r. Urząd poinformował Celowy Związek Gmin o konieczności aktualizacji planu gospodarki odpadami dla Miasta z dnia 25.11.2004 r., jednak Zgromadzenie Związku dopiero w dniu 11.10.2010 r. uchwaliło aktualizację Planu założonego na lata 2004-2015, co było niezgodne z wymogiem art. 14 ust. 14 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach³, w myśl którego aktualizacji należało dokonywać nie rzadziej niż co 4 lata.

2. NIK pozytywnie, pomimo stwierdzonych uchybień ocenia prawidłowość realizacji wybranych obowiązków z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi.

Urząd podawał do publicznej wiadomości informacje o zasadach gospodarowania odpadami na terenie Miasta. W Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu zamieszczono Regulamin utrzymania czystości oraz Plan Gospodarki Odpadami wraz z jego aktualizacją. Urząd wywiązał się z obowiązku określonego w art. 3 ust. 2 pkt 6a ustawy o utrzymaniu czystości, tj. udostępnienia mieszkańcom na stronie internetowej oraz na tablicach w gmachu Urzędu, informacji o znajdujących się na terenie Miasta podmiotach i punktach zbierających zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny pochodzący z gospodarstw domowych.

Urząd prowadził 3 osobne ewidencje umów na odbiór odpadów komunalnych, zawieranych przez właścicieli nieruchomości z 3 uprawnionymi przedsiębiorcami, o których mowa w art. 3 ust. 3 pkt 3 ustawy o utrzymaniu czystości. Negatywnie należy ocenić fakt, że 2 ewidencje były prowadzone dopiero od 1.10.2011 r., podczas gdy obowiązek ten został nałożony na gminy ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o zmianie ustawy o odpadach oraz o zmianie niektórych innych ustaw⁴, a termin jego realizacji określono na 6 miesięcy od dnia wejście w życie ustawy, tj. do 13.04.2006 r.

Urząd otrzymywał od wszystkich 3 podmiotów prowadzących odbiór odpadów komunalnych, informacje roczne, o których mowa w art. 9a ust. 2 ustawy o utrzymaniu czystości, dotyczące masy, rodzaju i sposobu ich zagospodarowania.

³ Dz. U. z 2010 r. Nr 185, poz. 1243 ze zm.

⁴ Dz. U. z 2005 r. nr 175, poz. 1458

W badanym okresie Urząd przeprowadził 2 kontrole przedsiębiorców, którym udzielono zezwolenie na odbiór odpadów komunalnych. Kontrole dotyczyły zgodności ich działalności gospodarczej z udzielonymi zezwoleniami i nie wykazały nieprawidłowości.

Pozytywnie należy ocenić wzrost ilości selektywnie zebranych odpadów komunalnych z 2.849,6 Mg w 2009 r. do 3.503,9 Mg w 2010 r., z tego w szczególności odpadów biodegradowalnych z 303,1 Mg do 463,0 Mg.

W badanym okresie na terenie Miasta zlokalizowano w sumie 104 dzikie wysypiska, z których zebrano łącznie 163,6 Mg odpadów, ponosząc wydatki w wysokości 390 tys. zł. W ocenie NIK zarówno duża liczba tych wysypisk, jak i ciągłe ich odtwarzanie, świadczą o nieprzestrzeganiu przez właścicieli nieruchomości obowiązujących przepisów w zakresie gospodarowania odpadami oraz utrzymania czystości i porządku. Równocześnie w latach 2009-2011 Straż Miejska wystawiła tylko 27 mandatów na kwotę 3.100 zł i skierowała 3 wnioski do sądu. Występowanie dzikich wysypisk potwierdziły wyniki oględzin 5 miejsc, na których ujawniono odpady w ilości od 0,01 Mg do 20 Mg oraz brak tablic informacyjnych o zakazie wyrzucania śmieci. Tablice ustawione zostały podczas trwania kontroli NIK.

3. NIK pozytywnie, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości ocenia realizację zadań w zakresie zapobiegania zanieczyszczaniu miejsc publicznych oraz zbierania z tych miejsc odpadów.

W badanym okresie utrzymanie czystości i porządku w miejscach publicznych Miasto powierzyło firmom: Komunalne Przedsiębiorstwo Usługowo – Handlowe i Ochrona Środowiska Koros Sp. z o.o. w Świnoujściu oraz Remondis Szczecin Oddział Świnoujście Sp. z o.o. na podstawie umów z 1991 r. i z 1993 r. zawartych na czas nieokreślony. Przedsiębiorstwo Usługowe Agro+ ze Świnoujścia oraz Firma Usługowo – Handlowa Thomas ze Szczecina realizowały zadania na podstawie umów zawartych na okres od około 3 do 4 lat, po prawidłowo przeprowadzonych postępowaniach przetargowych, a PU Agro+ ze Świnoujścia i Sklep Ogrodniczo – Przemysłowy POD Granica ze Świnoujścia na podstawie umów zawartych na okres od 4 do 5 miesięcy, bez przeprowadzania postępowań przetargowych (z uwagi na wartość zamówienia).

Urząd kontrolował na bieżąco prawidłowość wykonania ww. umów i w badanym okresie sporządził 395 protokołów, w których nie stwierdzono konieczności naliczenia kar umownych. W ocenie NIK w umowach ze spółkami Koros i Remondis nie zabezpieczono należycie interesu Miasta, gdyż nie określono w nich kar umownych za nie wykonanie usługi, przerwy i opóźnienia oraz za usuwanie skutków nienależytego wykonania. Odnotować należy, iż w pozostałych 6 umowach określono kary umowne za każdy dzień przerwy i za usuwanie przez Miasto skutków nienależytego wykonania.

W Regulaminie utrzymania czystości wprowadzono zapisy dotyczące zapobiegania zanieczyszczaniu miejsc publicznych oraz zbierania z tych miejsc odpadów, co było zgodne z art. 4 ust. 2 pkt 1 litera b) i ust. 2 pkt 3 ustawy o utrzymaniu czystości.

Pozytywnie należy ocenić fakt, że Urząd podejmował działania mające na celu poprawę czystości w miejscach publicznych takie jak: wykonanie i rozstawienie tablic informacyjnych, udział w kosztach corocznej akcji Sprzątanie Świata, zorganizowanie konkursów ekologicznych dla dzieci i młodzieży, zakup i opracowanie materiałów dydaktycznych, czy warsztaty ekologiczne dla dzieci i młodzieży.

W latach 2009-2010 Miasto posiadało 946 koszy na śmieci. Na koniec I półrocza 2011 r., po wymianie koszy 12-30 litrowych na kosze o pojemności 50 litrów ich liczba wynosiła 874.

Ogłędziny wybranych losowo parków, zieleńców i ulic wykazały, że miejsca te były utrzymane w czystości i porządku oraz wyposażone w odpowiednie urządzenia do zbierania odpadów. Podczas ogłędzin pięciu miejsc najczęstszego nielegalnego składowania odpadów na gruntach we władaniu Miasta stwierdzono m.in. gruz zalegający w 2 miejscach. Gruz ten i inne zanieczyszczenia zostały wywiezione podczas trwania kontroli NIK, a na miejscach poddanych ogłędzinom ustawiono tablice z zakazem wywozu śmieci. Ogłędziny 5 komunalnych placów zabaw wykazały, że żaden z nich nie był ogrodzony celem zabezpieczenia przed dostępem zwierząt, a na 2 nie było tablic informujących o zakazie wyprowadzania zwierząt. Tablice takie zostały ustawione w trakcie trwania kontroli NIK. Pozytywnie należy ocenić stan czystości i porządku skontrolowanych placów zabaw. Na żadnym nie stwierdzono zanieczyszczeń. Nie stwierdzono też zanieczyszczenia piaskownic.

4. NIK pozytywnie ocenia realizację zadań w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa i czystości w miejscach publicznych ze strony osób utrzymujących zwierzęta domowe.

W obowiązującym Regulaminie utrzymania czystości wprowadzono m.in. zakaz wyprowadzania zwierząt na place zabaw oraz nakaz natychmiastowego usuwania zanieczyszczeń pozostawionych przez zwierzęta domowe w miejscach publicznych. Zapisy te były egzekwowane przez Straż Miejską, która w badanym okresie nałożyła na właścicieli zwierząt łącznie 74 mandaty oraz skierowała 4 wnioski o ukaranie za niezachowanie ostrożności przy trzymaniu zwierząt. Należy zaznaczyć, że w latach 2009 i 2010 Urząd nieodpłatnie rozdawał mieszkańcom Miasta zbieraki i torebki na psie odchody, a także rozstawił na terenach zieleni tablice z napisem: „Posprzątaj po swoim psie”.

5. NIK pozytywnie, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości ocenia wykonywanie obowiązków dotyczących budowy, utrzymania i eksploatacji szaletów publicznych oraz przeprowadzania obowiązkowej deratyzacji.

Miasto wywiązywało się z obowiązku utrzymywania i eksploatacji szaletów publicznych. W latach 2009 – 2011 (I półrocze) funkcjonowało 19 szaletów komunalnych, w tym 13 stałych i 6 przenośnych (kontenerowych). Na lokalizację szaletów przenośnych Miasto nie uzyskało pisemnej zgody Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego, wymaganej w § 87 ust. 3 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12. kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie⁵. Szalety publiczne były udostępniane we wszystkie dni tygodnia. Jedna z toalet była bezpłatna, natomiast w pozostałych odpłatność wynosiła 2 zł.

W latach 2009 - 2011 Miasto przeprowadziło łącznie 8 zabiegów deratyzacyjnych, które dotyczyły 3 nieruchomości komunalnych (targowiska miejskiego i 2 terenów zieleni).

Z informacji uzyskanych od Powiatowego Państwowego Inspektora Sanitarnego w Świnoujściu wynika, że w badanym okresie przeprowadzono 4 kontrole dotyczące występowania gryzoni. W 3 przypadkach, w których Inspektor stwierdził taką potrzebę, przeprowadzono skuteczne deratyzacje.

⁵ Dz. U. z 2002 r. Nr 75 poz. 690 ze zm.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi Najwyższa Izba Kontroli wnioskuje o:

1. Dostosowanie zapisów Regulaminu utrzymania czystości do wymogów wynikających z art. 4 ust. 2 ustawy o utrzymaniu czystości.
2. Podjęcie działań w celu wprowadzenia do umów ze spółkami Koros i Remondis zapisów dotyczących kar umownych, zabezpieczających interes Miasta.
3. Uzyskanie pisemnej zgody Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Świnoujściu na lokalizację komunalnych publicznych szaleatów przenośnych.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Szczecinie, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Pana Prezydenta w terminie miesiąca od daty otrzymania niniejszego wystąpienia, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków bądź o działaniach podjętych w celu ich realizacji lub przyczyn niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia przysługuje Panu Prezydentowi prawo zgłoszenia na piśmie do dyrektora Delegatury NIK w Szczecinie umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o której mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.

DYREKTOR DELEGATURY
Najwyższej Izby Kontroli
w Szczecinie
z up. *Pelczar Ryszard*
wicedyrektor

